

Η Μηχανή του Χάους

Ο Pete το προηγούμενο βράδυ μας είχε υποσχεθεί πρωινή βόλτα στο Bristol. Συναντηθήκαμε στο κέντρο της οκτάκτινης GeorgeSquare και αντί για καλημέρα μας λέει ένα «Πάμε σε μια εκκλησία να σας δείξω μια μηχανή χάους»! Καταλήξαμε στον StMaryRedcliffe, κανονικότατο ναό, με τον γοτθικό του ρυθμό, με τα βιτρό και το όργανο του. Ο Pete μας άφησε λίγο να χαζέψουμε το φως και τα αγάλματα και μετά στάθηκε μπροστά μας και μας ανακοίνωσε ότι ήρθε η ώρα να δούμε τη μηχανή του χάους.

Μας έφερε μπροστά σε ένα εκκρεμές στημένο πάνω σε έναν ξύλινο σταυρό. Ένα απλά φτιαγμένο διπλό εκκρεμές, την κίνηση του οποίου προκαλούσε, η συνεχής ροή νερού. Παρ' όλο που το εκκρεμές θεωρείται το σύμβολο της κανονικότητας και της πρόβλεψη, το συγκεκριμένο είχε σχεδιαστεί ώστε να μην μπορεί να προβλεφθεί προς τα που θα κινηθεί, σε ποια ταχύτητα και γωνία.

Έχει τοποθετηθεί στην συγκεκριμένη εκκλησία για να θυμίζει την τυχαιότητα, το αναπάντεχο και την απόλυτη νίκη του χάους πάνω από την οποιαδήποτε προσπάθεια ελέγχου. Οι επιστήμονες που το σχεδίασαν το τοποθέτησαν εκεί για να αποτελέσει μια απόδειξη θριάμβου της πίστης στο θεό απέναντι στην σιγουριά της επιστήμης. Φτιαγμένο από επιστήμονες, το χαοτικό εκκρεμές αποτέλεσε έμπνευση του καθηγητή φυσικής του Cambridge, Sir Brian Pippard FRS, δημιουργία του Κου Robert Knight, και όραμα του Dr Eric Albone, ο οποίος και το τοποθέτησε στην εκκλησία.

Δίπλα ακριβώς, ένα κείμενο σου ξεκαθάριζε ότι « Αυτό που είναι αξιοσημείωτο είναι, ότι με όλη την επιστήμη στον κόσμο, κανείς δεν μπορεί να προβλέψει πώς ακριβώς θα κινείται αυτό το εκκρεμές σε ένα λεπτό από τώρα. Έτσι είναι ο κόσμος. Σε αυτό το απλό μηχάνημα, βλέπετε ένα νέο σύνορο στην προσπάθεια κατανόησης του κόσμου μας. Οι επιστήμονες το αποκαλούν χάος». Να θυμίσω ότι βρισκόμαστε σε εκκλησία, χριστιανική.

Και το κείμενο συνεχίζει «Μερικοί άνθρωποι στρέφονται στην επιστήμη για βεβαιότητες στις οποίες να βασίσουν τη ζωή τους. Ολοένα και περισσότερο συνειδητοποιούμε ότι η γνώση δεν μπορεί ποτέ να μας παρέχει βεβαιότητα, ακόμη και για αυτό το απλό μηχανήμα. Ο κόσμος είναι πιο όμορφο και πιο εκπληκτικό μέρος από ό, τι θα μπορούσαμε να έχουμε φανταστεί.»

Αν και η κίνηση του συγκεκριμένου εκκρεμούς έχει κανόνες, θα αφήσω τη φυσική έξω από αυτό γιατί και η ίδια θα το προτιμούσε, και θα θαυμάσω το πως επιστήμονες θέλοντας να υμνήσουν τον θεό, τελικά εξύμνησαν το χάος. Ο ψευδο-επιστήμονας μέσα μου πήγε να ταραχτεί, αλλά ο χαοτιστής έβγαλε το καπέλο του με σεβασμό. Στα χαοτικά συστήματα η παραμικρή αλλαγή μπορεί να έχει αποτελέσματα με αναπάντεχες και δυσανάλογες διαστάσεις. Η ίδια η ύπαρξη του εκκρεμούς μέσα σε μία εκκλησία ήταν η ξεκάθαρη απόδειξη. Τόσα διπλά μηνύματα που αλληλοεξόντωναν το ένα το άλλο και ειρωνεύονταν με χάρη την ίδια τους την ύπαρξη, ούτε η γάτα του Schrödinger δεν θα ανεχόταν.

Κουνήσαμε την ουρά μας, ακούγοντας λίγο το όργανο και λίγο το νερό και κοιτάζοντας υπνωτισμένοι το εκκρεμές. Απροσδιοριστίες, χάος, πίστη και επιστήμη. Μηνύματα, προπαγάνδα και τέχνη. Προσπάθεια να χτυπήσουμε την επιστήμη χρησιμοποιώντας επιστήμη και τελικά εξυμνώντας το χάος και ουχί τον βιβλικό θεό. Ο Pete μας έβγαλε από την εκκλησία πριν ακούσει τα εγκεφαλικά μας κύτταρα να σκάνε σαν ποπ κορν.

Λίγους μήνες μετά, αρκετά μακριά από τον StMaryRedcliffe, έσκασε ο κυβερνητικός ανασχηματισμός, με Βορίδη στο Υπουργείο Υγείας και Λοβέρδο στο Παιδείας, ενώ στη Βουλή ακουγόntonτουσαν κραυγές υπέρ της ελευθερίας από φασιστικά έδρανα. Αλλά πλέον ήμασταν έτοιμοι και απλά περιμένουμε τον Pete να μας βγάλει από τη χώρα γιατί αρχίζουμε να μυρίζουμε το καλαμπόκι να σκάει και την απροσδιόριστη συνέπεια να έρχεται...

* η φωτογραφία από [εδώ](#) και αυτή του εξωφύλλου από [εδώ](#)